

РЕШЕНИЕ

№ 20524

гр. София, 13.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав, в
публично заседание на 13.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **11886** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал.1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на М. Я. М. - М., [дата на раждане] , с адрес: Laboratorium str. 12/4, 8053 Graz, А., срещу Решение № 3305-40-44 от 01.08.2024 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата ѝ срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50-95 от 08.04.2024 г., издадено от длъжностното лице в дирекция „Европейски регламенти и международни договори“.

В жалбата се излагат възражения относно прекратяването на личната ѝ пенсия за инвалидност поради общо заболяване. Счита решението за издадено при съществени нарушения на административно производствените правила, противоречие с материалните разпоредби и несъответствие с целта на закона. Моли за отмяна на решението и изпращане на преписката на АО за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание, жалбоподателката се представлява от адв. П., която поддържа жалбата и изложените в нея отменителни основания. Претендира се разноски по представен списък.

Ответникът- Управителя на НОИ, чрез процесуалния си представител юрк. Й., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира за юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Софийска Градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява

становище по жалбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

На 02.10.2018 жалбоподателката М.-М. е подала заявление за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, чрез австрийската осигурителна институция, постъпило в НОИ на 24.10.2018 г., вх. № 2213-50-4781. Въз основа на представената медицинска документация, е постановено експертно решение (ЕР) на Териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК) № 2793 от 24.11.2020 г., с което на лицето са определени 75 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, дата на инвалидизиране - 24.11.2020 г. и срок на инвалидността - 01.11.2023 г.

С разпореждане № [ЕГН], изх. № 2213-50-4781 #27 от 26.04.2022 г. и е отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74, ал. 1 от КСО, във връзка с Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност, считано от 24.11.2020 г. дата на инвалидизиране, до определения от ТЕЛК срок на инвалидността — 01.11.2023 г., при зачетен български осигурителен стаж до дата на инвалидизиране - 06 години, 08 месеца и 15 дни и потвърден (въз основа на формуляр Е 205 АТ, постъпил на 14.07.2020 г.) австрийски осигурителен стаж до дата на инвалидизиране за придобиване право на пенсия - 16 години, 10 месеца и 19 дни и за изчисляване на нейния размер - 22 години, 10 месеца и 00 дни.

На 07.06.2022 г. е постъпил нов формуляр Е 205 АТ, с който е потвърден австрийски осигурителен стаж с продължителност - 19 години, 06 месеца и 02 дни за придобиване право на пенсия и 24 години, 06 месеца и 00 дни за изчисляване на нейния размер. Констатирано е припокриване на български и австрийски осигурителен стаж за времето от 01.01.2002 г. до 14.12.2002 г. Този период е зачетен като австрийски осигурителен стаж, на основание чл. 12, ал. 4 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

След установяване на точната продължителност на българските и австрийските осигурителни периоди, с разпореждане № [ЕГН], изх. № 2202-50-861 #2 от 20.09.2022 г., на основание чл. 99, ал. 1, т. 2, б. „д“ от КСО, във връзка с Регламент (ЕО) № 883/2004, пенсията на лицето е изменена от датата на отпускането - 24.11.2020 г., при зачетен български осигурителен стаж до дата на инвалидизиране - 05 години, 09 месеца и 02 дни и потвърден австрийски осигурителен стаж до дата на инвалидизиране за придобиване право на пенсия - 19 години, 06 месеца и 02 дни и за изчисляване на нейния размер - 24 години, 06 месеца и 00 дни.

Във връзка с изтичане срока на определената с ЕР на ТЕЛК инвалидност и предвид обстоятелството, че лицето не е представило актуална медицинска документация за здравословното си състояние, въз основа на която ТЕЛК да се произнесе с ново експертно решение относно процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, дата на инвалидизиране и срок на инвалидността, с разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50- 95 от 08.04.2024 г., на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от КСО, отпуснатата пенсия за инвалидност поради общо заболяване е прекратена, считано от 02.11.2023 г.

Постъпила е жалба по реда на чл. 117, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) от

жалбоподателката, срещу разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50-95 от 08.04.2024 г., издадено от длъжностното лице в дирекция „Европейски регламенти и международни договори“, на което е възложено ръководството на дейността по отпускане и изплащане на пенсиите по международни договори и европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност за лица с постоянен адрес в чужбина. С Решение № 3305-40-44 от 01.08.2024 г. на Управителя на НОИ е отхвърлена жалбата й срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50-95 от 08.04.2024 г., издадено от длъжностното лице в дирекция „Европейски регламенти и международни договори“.

При така установената фактическа обстановка, Съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна – адресат на властническото волеизявление, имащ правен интерес от оспорване, срещу акт, подлежащ на съдебен контрол. Съдът приема, че жалбата е подадена в законоустановения срок, предвид липсата на доказателства за надлежно връчване на адресата на акта. На основание изложеното, жалбата се явява процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, Съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби при издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Предмет на оспорване и съответно на проверка от страна на съда е Решение № 3305-40-44 от 01.08.2024 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50-95 от 08.04.2024 г., издадено от длъжностното лице в дирекция „Европейски регламенти и международни договори“.

Обжалваното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117 от КСО, в кръга на службата му и в съответната писмена форма, като съдържа фактически и правни основания за издаването му.

В административното производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила при издаването му. При произнасянето си административният орган е спазил и материалния закон.

При преценка съответствието на проверяваното решение с материалния закон, следва да се посочи, че съгласно чл. 72 от КСО пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

Разпоредбата на чл. 73 от КСО предвижда, че правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането, а пенсията за инвалидност се отпуска за срока на инвалидността.

Едно от основанията за прекратяване на пенсията съгласно чл. 96, ал. 1 от КСО е отпадане на основанията за получаването ѝ, каквото безспорно е изтичане на срока, за който е определена инвалидността. Предвид липсата на представена от лицето актуална медицинска документация, ТЕЛК не може да се произнесе с ново експертно решение, относно процента трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, както и за срока на инвалидността, съгласно законовите разпоредби в Република България, въз основа на което да се извърши преценка право

на българска пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

С експертно решение на ТЕЛК № 2793 от 24.11.2020 г. е постановено, че срокът на определения процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане изтича на 01.11.2023 г., т.е. основанийето за получаване на пенсия за инвалидност по българското законодателство за жалбоподателката е отпаднало и правилно пенсията е прекратена, считано от 02.11.2023 г.

Във връзка с твърдението, че не е представила актуална медицинска документация, тъй като НОИ не я е уведомил, че е необходимо да изпрати медицинска документация, правилно е посочено на лицето, че НОИ не е административен орган, който е ангажиран с медицинската експертиза (издаването на ЕР), а само препраща постъпилата медицинска документация към Регионалната картотека на медицинската експертиза (РКМЕ) към Столичната регионална здравна инспекция във връзка с освидетелстване/преосвидетелстване на лицата.

По отношение разпоредбата на чл. 101б, ал. 1 от ЗЗ, следва да се има предвид, че същата не е относима за лица, които живеят в чужбина, доколкото същите не представят заявление-декларация в ТЕЛК, а изпращат чужди медицински документи, съответно за тях е предвиден друг ред за освидетелстване/преосвидетелстване.

Съгласно чл. 32, ал. 2, т. 8 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, териториалните експертни лекарски комисии освидетелстват лицата по повод на постъпили медицински документи от държава, с която се прилага международен договор за социална сигурност или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност, свързани с извършването на оценка на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Алинея 3 на същата разпоредба предвижда, че ТЕЛК освидетелстват и преосвидетелстват лицата в 3-месечен срок от подаване на заявлението - декларация по чл. 5б, ал. 1 от РКМЕ, а в случаите на прилагане на международен договор за социална сигурност или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност (какъвто е настоящият случай) - от датата на получаване в ТЕЛК на медицинска документация, изготвена в друга държава.

Не се спори между страните, че представяне на медицинска документация, заявление или друг вид активни действия не са предприети от заинтересованото лице. Тези действия не са предприети не само до изтичане на срока на инвалидността - 01.11.2023 г., за който е определена пенсия и за който лицето е уведомено с издадените индивидуални административни актове за отпускане и изменение на пенсията, а и за период след това- до издаване на 08.04.2024 г. на разпореждането за прекратяване на пенсията.

До изтичане на определения с ЕР на ТЕЛК № 2793 от 24.11.2020 г. срок на инвалидността - 01.11.2023 г., както и към датата на постановяване на процесиите разпореждане и решение на Управителя на НОИ, не е постъпило ново експертно решение на ТЕЛК.

Преосвидетелстването на лицата с трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане се извършва до изтичането на срока, за който е отпусната пенсията. Когато лицето не се е явило пред ТЕЛК по неуважителни причини, пенсията се прекратява от датата, до която е била отпусната.

Едно от основанията за прекратяване на пенсията за инвалидност съгласно чл. 96, ал. 1 от КСО е отпадане на основаниято за получаването ѝ, каквото безспорно е изтичане на срока, за който е определена инвалидността.

Съгласно разпоредбата на чл. 101 б, ал. 2 от Закона за здравето, когато лицата са подали заявление - декларация за преосвидетелстване не по-късно от три месеца преди изтичане на срока на експертните им решения и от ТЕЛК не са установени видът и степента на увреждане/ степента на трайно намалена работоспособност по заявлението, е налице забавяне в медицинската експертиза и се удължава валидността на последно издаденото до издаване на ново експертно решение.

Посочената разпоредба касае случаите, при които лицата са представили медицинска документация за здравословното си състояние три месеца преди изтичането на срока на експертното им решение и е налице забавяне на медицинската експертиза от страна на органите на медицинската експертиза, какъвто не е процесният случай.

С оглед гореизложеното и предвид обстоятелството, че в експертно решение на ТЕЛК № 2793 от 24.11.2020 г. е постановено, че срокът на определения процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане изтича на 01.11.2023 г., т.е. основаниято за получаване на пенсия за инвалидност по българското законодателство на жалбоподателката М.-М. е отпаднало, правилно с разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107- 50-95 от 08.04.2024 г., на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от КСО, отпуснатата пенсия за инвалидност поради общо заболяване е прекратена, считано от 02.11.2023 г.

На 04.10.2024 г., след постановяване на разпореждането за прекратяване на пенсията и след постановяване на обжалваното решение на управителя на НОИ № 3305-40-44 от 01.08.2024 г., в НОИ е постъпила актуална медицинска документация, която на основание чл. 5а от ПУОРОМЕРКМЕ е изпратена до РКМЕ - [населено място] на 17.10.2024 г., с цел произнасяне на ТЕЛК съгласно българските правни разпоредби с експертно решение относно процент трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане, дата на инвалидизиране и срок на инвалидността. Т. се сочи, че не е постъпило - ЕР на ТЕЛК и/или друга информация от органите на медицинската експертиза.

С оглед изложеното съдът приема, че оспореното Решение на управителя на Националния осигурителен институт /НОИ/, с което е отхвърлена жалбата и срещу разпореждането е законосъобразно издадено, от компетентен орган и в предвидената от закона форма, постановено е при спазване на административно-производствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с неговата цел. Жалбата се явява неоснователна и като такава, следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 37 от ЗПП, вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, в размер на 100 лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 36-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Я. М. - М., [дата на раждане] , с адрес: Laboratorium str. 12/4, 8053 Graz, А., срещу Решение № 3305-40-44 от 01.08.2024 г. на Управителя на НОИ, с което е отхвърлена жалбата й срещу Разпореждане № [ЕГН], изх. № 3107-50-95 от 08.04.2024 г., издадено от длъжностното лице в дирекция „Европейски регламенти и международни договори“.

ОСЪЖДА на М. Я. М. - М., [дата на раждане] , с адрес: Laboratorium str. 12/4, 8053 Graz, А. да заплати на НОИ сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14 – дневен срок от връчването му.

Съдия: